आमा बाबु गुमाएका बालबालिका पुनःस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०६८

नेपाल सरकार
शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय
सिंहदरवार
२०६८

आमा बाबु गुमाएका बालबालिका पुनःस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६८

(नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०६८।०२।११ को निर्णय बमोजिम)
(मन्त्रिपरिषद् सामाजिक समितिको मिति २०६८।०३।२६ को बैठकबाट पारित)

प्रस्तावना :
द्वन्द्वको क्रममा आमाबाबु दुबै गुमाएका बालबालिका(टुहुरा)को पुनःस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम व्यवस्थित तथा प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न आवश्यक भएकोले, “आमाबाबु गुमाएका बालबालिका पुनःस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६८” बनाई लागू गरिएको छ ।

१.नाम र प्रारम्भ :
(१) यो कार्यविधिको नाम “आमा बाबु गुमाएका बालबालिका पुनःस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०६८” रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा :
विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क) “बालबालिका” भन्नाले दफा ३ बमोजिमको अवस्थाका १८ वर्ष उमेर पुरा नगरेको बालबालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

ख) “मन्त्रालय” भन्नाले शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

ग) “राहत तथा पुनःस्थापन इकाई” भन्नाले शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय अन्तर्गतको राहत तथा पुनःस्थापन इकाई सम्झनु पर्छ ।

घ) “पुनःस्थापन समिति” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ५ बमोजिम गठित समिति सम्झनु पर्छ ।

ङ) “स्थानीय अनुगमन समिति” भन्नाले दफा ६ बमोजिम गठित गाउँ/नगर स्तरको समिति सम्झनु पर्छ ।

३. पुनःस्थापन कार्यक्रममा सेवा पाउने बालबालिका :
संवत् २०५२ साल फागुन १ गते देखि २०६३ साल मंसीर ५ गते सम्मको सशस्त्र द्वन्द्वका क्रममा आमाबाबु दुवैको मृत्यु भई टुहुरा भएका, बेपत्ता पारिएका वा द्वन्द्वको क्रममा बाबु वा आमामध्ये कुनै एकको मृत्यु भएको वा बेपत्ता पारिएको र बाबु वा आमामध्ये एकको अन्य कुनै कारणले मृत्यु वा बेपत्ता भई दुवै नभएको वा बाबुको द्वन्द्वको क्रममा मृत्यु वा बेपत्ता पारिएको र आमाले अर्को विवाह गरी आमा बाबु दुवै नभएको अवस्थाको १८ वर्ष उमेर पूरा नगरेका बालबालिकालाई लक्षित गरी यो पुनःस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. बालबालिकालाई प्रदान गरिने आर्थिक सहायता :
पुनःस्थापनको लागि संचालन हुने संरक्षण कार्यक्रम अन्तरगत आवास, खाद्यान्न भरणपोषण, औषधोपचार, लत्ताकपडा, स्टेशनरी र आकस्मिक खर्च जस्ता प्रयोजनका लागि यस्ता प्रत्येक बालबालिकालाई मासिक रु.५,०००।- (पाँच हजार रुपैंया) का दरले आर्थिक सहायता प्रदान गरिनेछ ।

५. बालबालिका पुनःस्थापन समिति :
(१) बालबालिकाको पुनःस्थापनको लागि एक जिल्लास्तरीय पुनःस्थापन समिति रहनेछ ।
(२) बालबालिका र निजका संरक्षकको यकिन गरी बालबालिका संरक्षण कार्यक्रम संचालन गर्न देहाय बमोजिमको पुनःस्थापन समिति रहनेछ ।

(क) प्रमुख जिल्ला अधिकारी	संयोजक
(ख) स्थानीय विकास अधिकारी	सदस्य
(ग) जिल्ला शिक्षा अधिकारी	सदस्य
(घ) जिल्ला बालकल्याण समितिको अध्यक्ष वा निजले तोकेको समितिको सदस्य	सदस्य
(ङ) स्थानीय शान्ति समितिको संयोजक वा निजले तोकेको स्थानीय शान्ति समितिको सदस्य	सदस्य
(च) स्थानीय शान्ति समितिको महिला सदस्य	सदस्य
(छ) महिला तथा बालबालिका अधिकृत	सदस्य
(ज) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	सदस्य सचिव

(३) यस समितिले पुनःस्थापन कार्यक्रम संचालन, व्यवस्थापन, समन्वय, अनुगमन र मूल्याङ्कन लगायतका कार्य गर्नेछ ।

६. स्थानीय अनुगमन समिति :

(१) बालबालिका पुनःस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको कार्यान्वयन स्थितिको स्थानीयस्तरको अनुगमन गरी बालबालिका पुनःस्थापन समितिमा पेश गर्न यस्ता बालबालिका पुनःस्थापन हुने गाउँ विकास समिति/नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय अनुगमन समिति रहने छ ।

(क). सम्बन्धित गाउँ विकास समितिका अध्यक्ष वा नगरपालिकाका प्रमुख	-संयोजक
(ख). प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको मानव अधिकारको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था/व्यक्ति वा समाजसेवी मध्येबाट एक जना	- सदस्य
(ग). प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको स्थानीय शान्ति समिति (गाउँ/नगर), स्थानीय गैह्रसरकारी संस्था, वा नागरिक समाजको प्रतिनिधि मध्येबाट एकजना	- सदस्य

(२) यस समितिले दफा ४ अनुसारको संरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गतको बालबालिकाले सेवा प्राप्त गरे नगरेको बारे अनुगमन गरी पुनःस्थापन समितिमा समय समयमा विवरण सहित प्रतिवेदन पेश गर्नेछ ।

७. स्थानीय अनुगमन समितिको काम कर्तब्य :

(क) बालबालिकाले संरक्षण कार्यक्रम अन्तरगतको सेवा प्राप्त गरे नगरेको नियमित अनुगमन गर्ने ।

(ख) खण्ड (क) बमोजिम सेवा प्राप्त गरे नगरेको यकिन गरी चौमासिक रुपमा बालबालिका पुनःस्थापन समितिमा प्रतिवेदन गर्ने ।

(ग) अनुगमन समितिले नियमित अनुगमन गर्दा सम्बन्धित बालबालिका, छरछिमेकी, बालबालिका अध्ययनरत विद्यालयका शिक्षक समेत संग सोधपूछ गर्नेछ ।

८. बालबालिकाको लगत तयार गर्ने :

जिल्ला प्रशासन कार्यालयले संलग्न अनुसूची १ बमोजिम बालबालिकाहरुको विस्तृत विवरण तयार गरी पुनःस्थापन समितिबाट यकिन गराई शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयमा पठाउनेछ । यसरी प्राप्त लगतका आधारमा मन्त्रालयले विवरण तयार गरी कार्यान्वयन गर्नेछ ।

९. बालबालिका र संरक्षक यकिन गर्ने :

आमा बाबु गुमाएका बालबालिका र निजको संरक्षक पहिचान एवं यकिन गर्न (प्राप्त निवेदनहरुको छानबिन गर्न) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले आवश्यकतानुसार स्थलगत सर्जमिन, सर्वपक्षीय वा सर्वदलीय बैठक आदि प्रकृया अवलम्बन गर्न सक्नेछ ।

१०. बजेट निकासा प्रकृया :

(१) राहत तथा पुनःस्थापन इकाईले उल्लेखित कार्यक्रम संचालनका लागि प्रति बालबालिका मासिक रु.५०००।- (पाँच हजार रुपैंया) को दरले बाह्र महिनाको हुन आउने आर्थिक सहायता रकम सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा अख्तियारी पठाउने छ ।

(२) मन्त्रालयले तयार गरेको दफा ८ बमोजिमको विवरणलाई आधारमानी बालबालिका र निजका संरक्षक यकिन भइसकेपछि निजहरुलाई रकम उपलब्ध गराउन जिल्ला प्रशासन कार्यालयले अनुसूची-२ बमोजिम को ढाँचामा फुकुवाको लागि राहत तथा पुनःस्थापन इकाईमा अनुरोध गर्नु पर्नेछ । यसरी प्राप्त विवरणका आधारमा राहत तथा पुनःस्थापन इकाईले रकम निकासा फुकुवा पठाउने छ ।

(३) यस कार्यक्रमलाई व्यवस्थित ढंगले संचालन गर्ने कार्यको लागि संचार, मसलन्द, ईन्धन, बैठक, अनुगमन तथा विविध खर्च समेतको निमित्त कूल बजेटको पाँच प्रतिशतले हुने रकम व्यवस्थापन खर्चको रुपमा छुट्याइनेछ ।

(४) अख्तियारी पठाउँदा कार्यक्रम संचालन हुने प्रत्येक जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाई यस प्रकारको व्यवस्थापन खर्च वापत (मसलन्द, इन्धन, बैठक, अनुगमन, संचार तथा विविध खर्च आदि) कार्य बोझको आधारमा रकम निकासा पठाइनेछ, बाँकी रकम राहत तथा पुनःस्थापन इकाईबाट यस सम्बन्धी व्यवस्थापन कार्यमा खर्च गरिनेछ ।

११. भुक्तानी प्रकृया :

बालबालिका पुनःस्थापन समितिबाट संलग्न अनुसूची-२ बमोजिम यकिन भएका बालबालिकाहरुका निमित्त निजका संरक्षकका नाममा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले यस प्रयोजनका निमित्त शुन्य मौज्दातमा बैङ्क खाता खोली मासिक रुपमा रकम /आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने छ । यस प्रकारको कार्यक्रम संचालन गर्दा कुनै बालबालिकाले दोहोरो सुविधा प्राप्त नगर्ने गरी संचालन गर्नुपर्नेछ ।

१२. लेखा र लेखा परीक्षण :

स्वीकृत कार्यक्रम तथा अख्तियारी बमोजिम भएको आम्दानी खर्चको आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण जिल्ला प्रशासन कार्यालयले सम्बन्धित निकायहरुबाट गराउने छ ।

१३. विविध :

(१) स्वीकृत कार्यक्रम र अख्तियारी अनुसार भएको खर्चको मासिक प्रतिवेदन र सम्पादित कार्यको मासिक प्रगति जिल्ला प्रशासन कार्यालयले शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयमा नियमित रुपमा पठाउने छ ।

(२). यस कार्यक्रममा विनियोजित बजेट अन्य उपशीर्षकमा रकमान्तर गर्न सकिने छैन ।

(३). यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएका आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी अन्य विषयका हकमा प्रचलित आर्थिक ऐन, नियम बमोजिम हुनेछ ।

(४). उल्लेखित कार्यक्रम संचालन व्यवस्थापन सम्बन्धमा कुनै द्विविधा परेमा सो को स्पष्ट निर्देशन शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

अनुसूची १

(कार्यविधिको दफा ८ संग सम्बन्धित)

द्वन्द्वका क्रममा आमा बाबु गुमाएका बालबालिकाका परिवारको लगत विवरण ।

क्र. सं.	आमा बाबु गुमाएका बालबालिकाको नाम थर	ठेगाना			उमेर	लिङ्ग	द्वन्द्वका कारण मृत्यु वा बेपत्ता हुने आमा वा बाबु वा दुवैको नाम थर	कसद्वारा मृत्यु वा बेपत्ता भएको १) राज्य पक्ष २) विद्रोहिपक्ष	मृत्यु वा बेपत्ता भएको स्थान	मृत्यु वा बेपत्ता मिति	द्वन्द्वका कारण बाहेक मृत्यु वा बेपत्ता हुने बाबु वा आमाको नामथर	हाल संरक्षकत्व कसले गरेको छ । (व्यक्ति वा संस्था)	कैफियत
		जिल्ला	गा.वि.स./न.पा	वडा नं.									
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४

नोट : यस फारम बमोजिमको विवरण बालबालिका पुनःस्थापन समितिबाट स्वीकृत गरी प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ ।

तयार गर्ने

प्रमाणित गर्ने

अनुसूची - २

(कार्यविधिको दफा १०.२ संग सम्बन्धित)

आमा बाबु गुमाएका बालबालिका र निजका नजिकको संरक्षक यकिन गरी पुनस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्न तयार गरिएको अद्यावधिक विवरण

विषयः- विवरण पठाएको ।

श्री शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय
राहत तथा पुनस्थापन इकाई,
ववरमहल,काठमाण्डौ ।

आमा बाबु दुवै गुमाएका बालबालिका पुनःस्थापनाका लागि संचालित संरक्षण कार्यक्रम अनुसारको सुविधा प्रदान गर्ने प्रयोजनका लागि यकिन भएका बालबालिका र संरक्षकको विवरण देहाय बमोजिम तयार गरी पठाइएको हुँदा रकम निकासा/फुकुवाको लागि अनुरोध गर्दछु ।

आमा बाबु गुमाएका बालबालिकाको									आमा बाबु गुमाएका बालबालिकाको संरक्षकको									
सि. नं.	नाम,थर	उमेर	लिङ्ग	पेशा	ठेगाना		फोटो	आमा बाबु गुमाएको मिति	नाम,थर	उमेर	लिङ्ग	पेशा	बालबालिका संगको नाता	ठेगाना		फोटो	पाउने रकम जम्मा	कैफियत
					जिल्ला	गा.वि.स. / न.पा.वडा नं								जिल्ला	गा.वि.स. / न.पा.वडा नं			

नोट : यस फारम बमोजिमको विवरण बालबालिका पुनःस्थापन समितिबाट स्वीकृत गरी प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ ।

....
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

तयार गर्ने